

ni tak, da bi dal tožencu povoda k pritožbi, ako se pomisli, da je bila tožba v bistvu in v poglavitni stvari uspešna. Reviziji se torej ni moglo ugoditi in je bilo po §-ih 24. in 26. zak. z dne 16. maja 1874, št. 69. drž. zak. tožencu naložiti povrnitev revizijskih stroškov.

Iz upravne prakse.

Kdaj se more po §-u 24. gozd. zak. zahtevati, da trpi zemljiški lastnik spravljanje tujih gozdnih pridelkov po svojem svetu?

Okrajno glavárstvo v K. spoznalo je na prošnjo Jakoba M. po izvršenem lokalnem ogledu v zmislu §-a 24. gozdnega zakona z dne 3. decembra 1852, št. 250. drž. zak. z razsodilom z dne 22. maja 1896, št. 10692 takole:

Ivan K. zavezan je dopustiti Jakobu M., da le-ta gozdne pridelke okoli 33500 kub. čevljev s svoje v kat. obč. Sv. Gregor ležeče gozdne parcele št. 1803 zvozi po poti, katera je zasebna lastnina graščine O. in ki gre skozi graščinski gozd do deželne ceste v svrhu nakladanja na železniški postaji O.; Jakob M. zavezan je pa to izvažanje po navedeni poti izvršiti na najmanj kvarni način, posebno izvažanje v deževnem vremenu, ako to graščak želi, začasno ustaviti in graščaka Ivana K. za povzročeno škodo popolnoma odškodovati. Gledé te odškodbe določi se za zdaj, da mora Jakob M., ako uporabljá navedeno pot plačati Ivanu K.: a) kot odškodnino, da mora trpeti izvažanje in je s tem v svoji zasebni lastnini omejen, na leto 100 gld; b) kot odškodnino za poškodovanje pota, katero se bode najbrž vsled izvažanja zgodilo, jedenkrat za vselej znesek 250 gld. Razven tega je Jakob M. zavezan, c) da bode za eventualno z izvažanjem lesa povzročeno poškodovanje dreves ob izvozni poti za vsak slučaj še posebej odgovoren. Ako bi se gledé odškodnin pod b) in c) političnim potom ne moglo doseči sporazumljenje, odkazeta se obe stranki na redno pravdo pot.

Razlogi:

Po §-u 24. gozd. zakona je vsak zemljiški lastnik zavezan, da pusti gozdne pridelke, kateri se bi drugače nikakor ali pa le z ne-

razmernimi stroški mogli iz gozda spraviti in izvažati, spravljati po svojem svetu pridržujoč mu pravico do popolnega odškodovanja. Pri lokalnih poizvedbah dne 28. aprila t. l. dokazalo se je, da se more na gozdni parceli št. 1803 kat. obč. Sv. Gregor že posekani, blizu vasi H. za izvažanje pripravljeni in otesani les in na navedeni parceli še stoječih 300 dreves, kateri so odločeni za posekanje in so za to pripravnih, izvažati oz. spravljati po treh različnih potih in sicer 1. po javni (deloma občinski, deloma okrajni) poti, ki pelje od vasi H. čez M. S. do železniške postaje O., katera pot ima dolžino 8,75 km; 2. po poti, ki pelje od vasi H. čez vasi G., G. in P. na deželno cesto in se steka v to ne daleč od železniške postaje O., katera pot je vsega skupaj 4,75 km dolga in obstoji iz javnih (občinskih) in zasebnih poljskih potov; 3. po graščinski zasebni poti, ki pelje od vasi H. skozi gozd graščine O., katera pot je 2,25 km dolga in se steka blizu železniške postaje O. v deželno cesto. Z ozirom na dolžino teh treh potov, katera omogočuje, da se more napraviti na poti pod 1) največ eno vožnjo na dan, na poti pod 2) največ 1,7 voženj in na poti pod 3) največ tri vožnje, in z ozirom na to, da peljejo poti pod 1) in 2) čez hribovit teren, med tem ko pelje pot pod 3) polagoma padajoč na deželno cesto, oziroma do mesta, kjer se ima nakladati (do železniške postaje O.), zmatrati se mora kot dokazano, da je spravljanje lesa po potih pod 1) in 2) z nerazmerno večjimi stroški združeno, kakor po graščinski poti in to tudi, če se jemlje ozir na to, da je visočina postavka voznine od kilometra v obratnem razmerju k dolžini izvozne poti. Iz tega pa sledi po jasni določbi §-a 24. gozd. zak. zaveza lastnika zadnje imenovane poti, da dopušča vprašavno spravljanje lesa. Kar se tiče začasnega dobička gledé odškodnine, katero ima plačati Jakob M. kot lastnik gozda določilo se je za dopuščanje spravljanja pod a) odmerjeno odplačilo deloma oziraje se na to, da znaša potrebščina, ker nastane potreba, da se, dokler traja spravljanje vsega lesa, gozd bolj nadzoruje, pri okoli 600 voženj 80 gld., med tem ko se je odmerila odškodnina za to, da se neizogibno moti obrt kovačnice in kolarnice, stoječe na onem konci, kjer se steka izvozna pot v deželno cesto (ker se morajo vozovi tam obračati itd.), na 20 gld. Za odmero odškodnine v znesku 250 gld. za to, ker se bode vsled spravljanja izvozna pot poškovala, oziroma za to, da se ta pot zopet postavi v sedanji stan, jemalo se je,

oziraje se na lokalne razmere, za podlago, da bode stalo potrebno napravljanje in dovažanje gramoza in kamenja 140 gld, delavske mezde za potrebna popravila za okroglo 100 dnin pa 116 gld. Ker v te zneske eventualna poškodovanja graščinskega gozda ob obeh straneh izvoznega pota že radi tega niso vračunjena, ker se sedaj ne more določiti, ako se bodo sploh zgodila in kakošna bodo, vidi se v določilu §-a 24. gozd. zak. tudi daljna zaveza gozdnega lastnika, da mora od slučaja do slučaja poškodovanja gozda povrniti, vtemeljena z ozirom na zakonito obvezo, da mora zemljiškega lastnika za škodo, povzročeno mu s spravljanjem lesa, popolnoma odškodovati.

Na rekurz graščaka Ivana K. potrdila je deželna vlada v L. j. z naredbo z dne 17. julija 1806, št. 10419 razsodilo prve instancije.

Razlogi:

Res je, da ni neobhodno potrebno, da bi se zadevni les spravljaj po graščinski poti, ampak se more izvažati les tudi po drugih potih. Toda čas, ki bi se v tem slučaju rabil za to, da bi se zmoglo delo, ima za posledico tako zvišanje stroškov, da se mora imenovati spravljanje gozdnih pridelkov po tih potih združeno z nerazmernimi stroški. Ker se pa smejo po §u 24. gozd. zak. spravljati gozdni pridelki po tujem svetu tudi, ako bi se sicer gozdni pridelki mogli le z nerazmernimi stroški spravljati iz gozda in izvažati, obstoji torej v predležčem slučaju gotovo v zakonu vtemeljena zaveza zemljiškega lastnika, da dopusti to spravljanje. Brez pomena je, ako skupni stroški spravljanja po potih pod 1) in 2) dajo skoraj isti konečni rezultat, ker po navedenih določilih se gre tu jedino za golo izvažanje, za transport.

C. kr. poljedelsko ministerstvo ugodilo je pa z naredbo z dne 29. oktobra 1896, št. 19950/1332 ministerijalnemu rekurzu graščaka Ivana K., razveljavilo odločbi okrajnega glavarstva in deželne vlade in oprostilo graščaka Ivana K. vprašavne zaveze.

Razlogi:

Po §u 24. gozd. zak. je vsak zemljiški lastnik zavezan, da dopušča gozdne pridelke, kateri bi se sicer nikakor ali le z nerazmernimi stroški mogli spravljati in izvažati iz gozda, spravljati po svojem svetu. To zgoditi se mora na najmanj kvarni način in mora

zemljiškega lastnika popolnoma odškodovati za povzročeno škodo gozdni lastnik. Določuje se torej zasilna pravica za take gozdne lastnike, kateri svojih gozdnih pridelkov sploh ne morejo ali je pa morejo spravljati iz gozda le z nerazmernimi stroški. Ako so dani ti pogoji, daje zakon gozdnemu lastniku olajšilo, da sme svoje gozdne pridelke tudi po svetu družega posestnika spravljati, uvažujoč pri tem gotove varnostne naredbe. Smoter te zakonite določbe, katera vsebuje brez dvojnega javnopravno omejitve lastninske pravice in je torej izjema od občnega pravila §-a 354. obč. drž. zak., je očitno ta, da dá gozdnim lastnikom sredstvo, v denar spraviti svoje gozdne pridelke, v onih slučajih, v katerih je izvažanje na drug način fizično nemogoče ali bi pa zahtevalo nerazmerne stroške, to je take stroške, kateri izključujejo, da bi se gozdni pridelki, ki se imajo izvažati, dali racijonelno vnovčiti. Nasprotno pa nikakor ni bil namen zakona, da bi dopustil uporabo tujega sveta za spravljanje gozdnih pridelkov poljubnosti gozdnega lastnika, ali da bi bila ta uporaba odvisna samo od udobnosti, koristi ali primernosti. Kakor se razvidi iz vsebine prošnje Jakoba M., gre se v predležem slučaju za spravljanje onega lesa, kateri je prodal iz njemu lastne gozdne parcele št. 1803 kat obč. Sv. Gregor tvrčki F. F. v Trstu za 5270 gld. Glasom komisijškega zapisnika z dne 28. aprila 1896 obstoji ta les iz 19500 kub. čev. otesanega stavbenega lesa, kateri je pripravljen na skladišču pri vasi H. za izvoz, in iz 300 sečnih, na parceli 1803 še stoječih dreves, skupaj merečih 14000 kub. čevljev, katera bi dala po izreku izvedencev otesana 10000 kub. čevljev lesa. V rzsodilu okrajnega glavarstva navedena je količina lesa, ki se ima spraviti, skupaj na 33500 kub. čevljev, pri čemur se je pomotoma sošteval otesani in neotesani les (14000 + 19500 kub. čevljev). Glasom prošnje mora Jakob M. zvoziti les do decembra 1896 na železniško postajo O., da se bode spravljal v Trst. Po ogledu, izvršenem dne 28. aprila t. l. možno je spravljanje lesa po treh potih. Prva pot I. je javna, občinska pot in okrajna cesta, dolga 8.75 km, katera vodi do železniške postaje V. L., to je do one postaje, katera je O. najbližja. Drugi dve poti peljeta na železniško postajo O. Od teh je pot II. dolga 4.75 km in obstoji iz občinskih in zasebnih poljskih potov, druga pot III. je dolga 2.25 km, graščinska pot, katero hoče M. uporabljati. Jakob M. trdi, da je uporabljal to pot tudi preje in sicer najprvo neodplatno,

potem pa proti odškodovanju. Po izvedeniškem mnenju, nahajajočem se v glavnem zapisniku z dne 28. aprila 1896 znašali bi stroški za spravlanje otesanega, na skladišču pripravljenega lesa: po poti I. v V. L. 975 gld., pri čemur se pa mora opomniti, da bi po navedbah rekurenta, ako bi Jakob M. uporabljal železniško postajo V. L., kamor je baje do februarja 1896 že tretjino lesa zvozil, na železniški voznini do Trsta za ves les 88 gld. bilo manj plačati, kakor pri uporabi železniške postaje O., katera okolnost je za Jakoba M. brez pomena, ker nima trpeti železniške voznine. K tem 975 gld. prišteti bi bilo še po ceni izvedencev 250 gld. za stroške vzdržavanja potov. Skupni stroški znašali bi torej 1225 gld. Po občinskih in zasebnih poljskih potih II. čez T. na O. znašali bi stroški 585 gld., pri čemer bi pa po ceni izvedencev bilo treba plačati še odškodnino 250 gld. za vzdrževanje potov, tako da bi znašali skupni stroški spravlanja po teh potih 835 gld. Po graščinski poti III. znašali bi stroški spravlanja 341 gld., pri čemur bi zopet morala se zasebnemu lastniku in sicer po rekurovanem razsodilu plačati odškodnina za vzdržavanja pota 250 gld., potem za dopustitev spravlanja 100 gld., tako da bi znašali skupni prevozni stroški 691 gld. Ako se izračunijo stroški za spravlanje ne samo 19500 kub. čevljev že otesanega lesa, ampak tudi od dreves, ki se morajo še le obdelati, in ki bi dali okolu 10000 kub. čevljev lesa, znašali bi skupni stroški za spravlanje po poti I. na 1475 gld. oziroma doštevši 250 gld. za vzdrževanje potov, skupaj 1725 gld., po drugi poti 1135 gld. in po tretji poti 866 gld. Tretja, graščinska pot je skoro ravna, drugi dve pa peljeta po hribovitem terenu. Graščinska pot pelje skozi gozd in je po rekurovanem razsodilu Jakob M. zavezan, da odškoduje zasebnega lastnika od slučaja do slučaja za eventualna, sicer po izreku izvedencev res nepredvidna, vendar možna poškodovanja dreves ob potu. Sicer je v rekurovanem razsodilu Ivanu K. še pridržana pravica, da zahteva, ako se uporablja graščinska pot, višjo odškodnino pravnim potom. Le-ta znaša po komisijskem zapisniku 300 gld., toréj 50 gld. več kakor se je upoštevalo pri prejšnjem računu. Poleg tega ne zahteva Ivan K. za dopustitev 100 gld., ampak 250 gld. Ako se upoštevajo vse razmere in posebno okolnost, da znaša razlika preje izračunanih skupnih prevoznih stroškov po poti II in onih po poti III samo 144 gld., oziroma k večjemu 269 gld., ne more se reči, da

je spravljane na 5270 gld. cenjenega lesa po poti II napram onemu po poti III združeno s tako neprimernimi stroški, da bi se moglo zakonito vpravičiti dolžnost Ivana K., da trpi spravljane lesa po svojem zasebnem svetu in se ga je moralo torej te zaveze oprostiti.

Književna poročila.

Řízení trestní zákonné (Avstrijsko kazensko-pravdno postopanje), razlaga v sistematiškem redu J. U. dr. Frančišek Storch, c. kr. r. profesor češkega Karol-Ferdinandovega vseučilišča v Pragi. Druga knjiga prvi del. V Pragi 1896. Založila „Právníká Jednota“ v Pragi. V komisiji knjižarne Fr. Řivnáča. Str. 320. Cena 2 gld. 50 kr.

Le-ta spis, katerega prva knjiga, obsegajoča „uvod“ in „splošne nauke“, je izšla l. 1887., je prvo in dosedaj jedino delo v češkem jeziku, katero podaja celotno in sistematiško razlago avstrijskega kazensko-pravdnega postopanja. Razlikuje se pa tudi od podobnih v drugih jezikih o istem predmetu izdanih del, po svoji široki podlagi in po svojem vednostnem obsegu. Znano je, da sta odnosna spisa Rulfa in Varghe zgolj malega obsega, in da sta obširnejša knjiga Ullmannova in pa Krzymuskega „Wyklat procesu kazněgo austryackego“ namenjena in urejena skoraj izključno za akademiško rabo. Nasprotno je pa Storchov spis opremljen z obširnim literarnim aparatom, kateri nudi v kolikor mogoče popolni meri podatke iz odnosne avstrijske literature in kateri se ozira v potrebi tudi na inozemsko, posebno na nemško in francosko književnost. Ni pa pozabil pri vsem tem pisatelj na posebne potrebe in namene akademiškega studija, ker je postavil pod črto razlago mnogih nadrobnejših vprašanj in literarnih kontroverz. Praksa je pa s tem v poštev vzeta, da se na dotičnih mestih poudarja, kakšno mnenje da je prišlo k veljavi pri tem ali onem vprašanji v judikaturi najvišjega kasačijskega sodišča.

Drugi del celega spisa bode podal nadrobno razlago o kazensko-pravdnem postopanju in sicer o rednem postopanju (drugi oddelek) in o izvanrednem postopanju (tretji oddelek). Ravno kar izišli prvi oddelek tega dela razpravlja pred vsem „o splošnih pogojih za doseglo namena kazenskega postopanja“, pri čemur se razpravlja posebno o zaporu in o dokazu. Nadalje se razpravlja o „kazensko-pravdnem postopanju pred prvo instanco“ in sicer pred vsem o pripravljalnem in o prehodnem postopku in dalje o glavni razpravi. Gledé na zistem, kakoršen je uveljavljen v kazensko-pravdnem redu, razlaga se pred vsem ono, kar zadeva normalen postopek, to je postopek o zločinu in o pregreških nasproti navzočemu obtožencu; k temu se pa druží razlaga o posebnostih, katere najdemo v postopanju proti nepričujočim in v postopanju o prestopkih.

